

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 17.02. 2021р.

Голова Приймальної комісії

О.Г. Самойленко

ПРОГРАМА

вступного іспиту з педагогіки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

На основі: ступеня вищої освіти: молодший спеціаліст, бакалавр,
магістр та освітньо-кваліфікаційного рівня: спеціаліст

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради факультету

психології та соціальної роботи

Протокол № 6 від 28 січня 2021 р.

Голова Вченої ради

 Тимошенко О.І./ПІБ/

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту з педагогіки укладена для абітурієнтів, які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Програма вступного іспиту з педагогіки покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього вчителя початкової школи, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме: — змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т.д.). Обсяг знань визначений навчальними програмами, державними стандартами; — операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

Вступний іспит проводиться у формі співбесіди(письмово), за результатами якої комісія приймає рішення про зарахування абітурієнта до складу студентів на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта.

Критерії оцінювання рівня готовності абітурієнтів до навчання

190-200 - Абітурієнт аргументовано і повно викладає програмний матеріал. У своїх відповідях спирається на дослідження науковців, користується прийомами порівняльного аналізу, узагальнення, наводить приклади, доведення. Свідомо, безпомилково, у повному обсязі викладає програмний матеріал письмово; виділяє головні положення. Виявляє творчий підхід до розкриття сутності явищ. Уміло поєднує набуті знання, вміння, навички з практикою. Проявляє загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію і психолого-педагогічну культуру.

175-189 - Абітурієнт виявляє знання змісту курсу. Наводить приклади при розкритті програмного матеріалу. Відтворює основний програмний матеріал. Відсутній творчий підхід у вирішенні проблеми. Виявляє знання змісту курсу, але недостатньо повно розкриває сутність явищ. Наводить приклади при відтворенні програмного матеріалу. Правильно використовує знання, вміння, навички лише в стандартних ситуаціях, не допускає істотних помилок у відповідях на питання, вільно оперує матеріалом із зазначеного розділу, ознайомлений з науковою літературою з проблеми.

150-174- Абітурієнт у цілому відтворює основний програмний матеріал. Має труднощі в аргументації, виділенні суттєвих сторін матеріалу, у наведенні прикладів. Абітурієнт виявляє розуміння окреслених проблем, певну самостійність у викладенні матеріалу, проте відчувається, що зміст питань засвоєний поверхово, вміє робити, хоча і невпевнено, власні висновки. Знає, хоча не повністю, рекомендовану літературу. Має достатні знання фактичного матеріалу, але допускає окремі неточності, порушує послідовність у викладенні матеріалу, недостатньо проявляються аналітичні здібності, творчий потенціал. Культура і точність висловлювань достатні, хоч і є певні вади.

125-149-Абітурієнт у відповідях допускає помилки, зазнає труднощів у їх усуненні. Відповіді на запитання не повні. Зазнає труднощів у використанні на практиці отриманих

знань, вмінь, навичок, який не засвоїв значної частини програмного матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на питання або не знає матеріалу зовсім. Наукової літератури з означених проблем не знає. З практичними завданнями справляється на низькому рівні, творчого потенціалу не виявляє. Культура відповіді невисока, допускає неточності у висловлюваннях.

124-100- Абітурієнт зазнає труднощі при розкритті змісту основних понять. Допускає значну кількість помилок у відтворенні програмного матеріалу. Слабо володіє основними поняттями, розкриває сутність явищ, понять на рівні відтворення. Не може поєднати набуті знання з практикою. Відповіді на запитання фрагментарні, не відображають суті проблеми. Допускає суттєві помилки під час відповіді на питання або не знає матеріалу зовсім. Наукової літератури з означених проблем не знає. Культура відповіді невисока, допускає неточності у висловлюваннях.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальні основи педагогіки. Функції та завдання вчителя у працях педагогів минулого: Я.А. Коменський про значення посади вчителя; М.І. Пирогов про завдання вчителя у школі. Вимоги К.Д. Ушинського до вчителя-вихователя («Про користь педагогічної літератури»). «Три елементи школи»).

Суть та завдання педагогіки у працях класиків педагогічної думки (О.В. Духнович, С.Ф. Русова, Г.Г. Ващенко). К.Д. Ушинський про завдання педагогіки, її недоліки. Предмет педагогіки – виховання людини.

Походження виховання. Виникнення перших шкіл у стародавній Індії, Китаї, Єгипті. Порівняльна оцінка систем виховання у державах стародавньої Греції (Спарті, Афінах). Залежність системи виховання від соціальних умов життя. Зародження елементів педагогічної теорії у працях стародавніх грецьких та римських філософів. Системи навчання та виховання у період середньовіччя: церковно-монастирські та міські школи, лицарське виховання, університети.

Епоха Відродження – виникнення гуманістичної педагогіки. Її представники Вітторіно де Фельтре, Еразм Роттердамський, Франсуа Рабе, Томас Мор, Томазо Кампанелла. Школа і педагогіка в епоху домонополістичного капіталізму. Життя, наукова та педагогічна діяльність Я.А. Коменського. Ідеї гуманістичної педагогіки у працях класиків педагогічної науки XVIII-XX ст.. (за бажанням викладача це може бути перелік імен зі стислою характеристикою головних ідей або загальних тенденцій у ставленні школи до дитини, надання дитині свободи).

Основні педагогічні поняття: виховання, навчання, розвиток, освіта, самоосвіта та самовиховання. Складові частини педагогіки. Поняття про педагогіку народознавства, народну педагогіку, як її складову частину (етнопедагогіка).

Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками (соціологією, демографією, економікою, політикою, етикою, естетикою, літературою, історією, віковою фізіологією, гігієною, психологією).

Методологія і методика педагогічних досліджень. Групи методів науково-педагогічних досліджень: методи роботи з літературою, методи вивчення досвіду та математичні методи.

Дидактика. Дидактика – теорія освіти і навчання. Предмет дидактики – зміст освіти, принципи, методи, організаційні форми і засоби навчальної діяльності. Основні поняття дидактики: освіта, навчання, самоосвіта, принципи навчання, методи, засоби і форми організації навчання.

Дидактика і методика викладання окремих навчальних предметів, їх взаємозв'язок.

Двосторонній характер процесу навчання. Участь учня як суб'єкта і об'єкта процесу навчання. Функції процесу навчання: освітня, виховна і розвиваюча, їх взаємозв'язок.

Протиріччя як рушійні сили процесу навчання. Формування і розвиток позитивних мотивів школярів. Мотиви зовнішні і внутрішні; навчально-пізнавальні і соціальні. Діалектика їх співвідношень у навчальному процесі. Особливості формування позитивної мотивації у шестирічних дітей.

Поняття про процес засвоєння знань: поняття, судження, умозаключення – продукти власної пізнавальної діяльності учнів. Етапи засвоєння знань: формування відповідних мотивів, ознайомлення зі знаннями, виконання дій учнями. Узагальнення. Скорочення, автоматизація дій. Види самостійних робіт на кожному етапі.

Рівні засвоєння знань: ознайомлення, відтворення, застосування у звичних умовах, застосування у нових умовах. Роль вчителя на кожному етапі засвоєння знань.

Поняття про закономірності процесу навчання. Закономірність розвиваючого характеру навчання у роботах Л.С. Виготського, П.Я. Гальперіна, О.М. Леонтьєва, Г.С. Костюка. Принципи навчання – вихідні положення, що визначають діяльність учителя і учнів. Традиційні принципи навчання у роботах класиків педагогіки, їх сучасний зміст.

Принцип наочності, його трактовка Я.А. Коменським, І.Г. Песталоцці, К.Д. Ушинським, Н.А. Корфом. Наочність – організація чуттєвого пізнання учня. Функції наочного матеріалу: накопичування чуттєвих образів – мета навчання; чуттєві образи – засіб сприяння засвоєння понять, законів, правил, теорій. Види навчальної наочності. Умови успішного використання наочності на уроці.

Принцип науковості навчання. Опора на науку як джерело системи фактів, понять, закономірностей, яка проявляється у відборі навчального матеріалу і застосуванні методів навчання.

Принцип доступності навчання. Доступність засвоєння знань, формування умінь та навичок – наслідок зв'язку з рівнем розвитку школярів, з їх особистим досвідом. Л.В. Занков і В.В. Давидов про співвідношення принципів науковості і доступності навчання.

Принцип свідомості і активності навчання. Основні його аспекти: свідоме розуміння учнями навчального матеріалу; свідоме ставлення до навчальних занять, формування пізнавальної активності.

Принцип міцності знань, умінь, навичок. Опора на психологічні особливості пам'яті – одна з умов досягнення міцних результатів навчання. Різні заходи і способи запам'ятовування у практиці навчання. Прийоми опори, мнемонічні прийоми як засоби підвищення міцності і систематичності знань, умінь, навичок. Умови міцного засвоєння знань: виділення головної думки у навчальному матеріалі, зв'язок нових знань з життєвим досвідом учня, використання знань на практиці та ін.

Принцип систематичності і послідовності навчання. Вимоги до вчителя: в системі навчального матеріалу потрібно відбити реальні відношення, зв'язок предметів, явищ. Зв'язок між окремими темами, розділами курсу, міжпредметні зв'язки. Систематичність і послідовність викладання матеріалу учителем, система вимог до учня, система в організації письмових, лабораторних робіт і вправ у перевірці знань, умінь, навичок учня. Система у роботі самого учня над предметом.

Врахування вікових та особистісних особливостей у навчанні. Врахування попереднього рівня підготовки учня. Підготовленість дитини до школи.

Виховний характер навчання. Сучасний підхід до виховання загальнолюдських цінностей.

Дидактичні принципи Л.В. Занкова та їх використання у роботі сучасних педагогів-новаторів. Педагогіка співробітництва, її підхід до організації процесу навчання. Взаємозв'язок принципів навчання.

Поняття про зміст освіти, його складові частини: знання, уміння, навички; досвід емоційного ставлення до навколишньої дійсності і своєї діяльності, досвід репродукційної

творчої діяльності. Види освіти. Загальна, політехнічна освіта у школі. Зміст освіти – відображення стратегічної мети виховання.

Основні принципи відбору змісту шкільної освіти на сучасному етапі: демократизм, гуманізм є загальнолюдські та національні цінності. Проблеми відповідності змісту освіти віковим можливостям учнів, особливості сприймання, розуміння життєвого досвіду учнів. В.В.Давидов про розвиваючі можливості змісту освіти. М.М. Ерднієв про подачу змісту освіти у вигляді великих блоків. Диференційоване виховання як засіб ефективного оволодіння кожною дитиною необхідними знаннями, вміннями та навичками. Шляхи реалізації диференційованого навчання.

Аналіз навчальних планів. Альтернативні навчальні плани. Поняття про навчальні програми. Вимоги до них, структура.

Підручник. Види підручників і навчальних посібників. Вимоги до них: загально педагогічні, методичні, поліграфічні. Розробка нових підручників і навчальних посібників для національної школи України.

Поняття про методи навчання. Методи та прийоми навчання. Цікаві прийоми навчання у роботі педагогів-новаторів. Різні підходи до класифікації методів навчання: за головним суб'єктом діяльності; за навчальною метою; за логікою викладання, за специфікою навчального предмета та ін. Причини існування безлічі класифікацій методів навчання.

Співвідносна характеристика окремих методів навчання і вимоги, які ставлять до їх виконання у навчальному процесі: пояснення, розповідь, бесіда, робота з підручником; спостереження, демонстрація, ілюстрація, використання ТЗН; вправи та їх види; підготовчі та вступні, пробні та тренувальні, творчі, контрольні (за В.О. Онищуком); практичні, лабораторні та творчі роботи.

Дидактичні ігри. Групи методів навчання за характером пізнавальної активності учнів: пояснювально-пошуковий і дослідницький метод навчання.

Проблемне навчання. Проблемна ситуація та проблемна задача. Рівні проблемності. Оптимальне поєднання пояснювально-ілюстративного та проблемного навчання. Диференційований підхід до учнів у проблемному навчанні. Основи програмованого навчання. Машинне і без машинне програмування. Способи програмування: лінійне, розгалужене, змішане. Алгоритмізація навчання. Можливості програмованого навчання у початковій школі. Перспективи розвитку і застосування програмованого навчання. Комп'ютеризація навчання. Порівняльна характеристика методів навчання. Проблема вибору методів навчання, комплексне їх застосування.

Поняття про організаційні форми навчання. Розвиток організаційних форм навчання. Братні школи в Україні і Білорусі у XVI-XVII ст.. і виникнення класно-урочної системи навчання. Теоретичне обґрунтування класно-урочної системи навчання у працях Я.А. Коменського. Урок як основна форма організації навчальної діяльності у сучасній школі. Сучасні вимоги до уроку: дидактичні, організаційні, світоглядні, психологічні, етичні, гігієнічні.

Поняття про структуру уроку (макро- та мікро-), її елементи. Гнучкість, динамічність структури уроку. Поняття про типи уроку і особливості уроку у початковій школі. Концепція національної школи про творчий підхід у проведенні уроків шляхом пошуку істини. Інтегровані уроки, нестандартні уроки.

Домашня самостійна робота учнів, її види. Специфіка та організація самостійної роботи у ГПД. Етапи самопідготовки та функції вихователя на кожному з них.

Підготовка вчителя до уроку. Перспективна підготовка. Тематичне та поурочне планування навчального матеріалу.

Функції перевірки та оцінки знань, умінь та навичок у школі. Формувальне оцінювання. Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь та навичок. Види, форми, методи перевірки знань.

Теорія виховання. Сучасне звучання головної мети виховання (у зв'язку з концепцією національної школи згідно Закону України «Про освіту»):

- виховання і навчання повинно проходити на національному ґрунті з урахуванням досягнень світової науки і культури;
- школа повинна забезпечити різнобічний розвиток особистості дитини відповідно до її природних можливостей і здібностей.

Характеристика виховного процесу. Його діалектика і рушійні сили. Найважливіші закономірності виховного процесу.

Принципи виховання як вихідні положення, які визначають зміст, методи і форми організації роботи вихователя.

Принцип народності у вихованні дітей. Сучасне трактування принципу народності і його застосування у роботі передових вчителів України. Уроки народознавства, їх призначення.

Принцип цілеспрямованості виховання. Головна мета виховання. Уміння вихователя бачити перед собою стратегічну мету і співвідношення з нею, розв'язання завдань, що виникають у педагогічному процесі.

Виховання особистості у колективі. Загальне поняття про методику виховання у колективі шляхом створення відповідної атмосфери, формування гуманного стилю взаємовідносин вихованців.

Виховання поваги до особистості у поєднанні із справедливою вимогливістю. Опора на позитивне у вихованців.

Поступовість, послідовність, систематичність виховних впливів. Всебічний розвиток ініціатив, самодіяльності, творчості самих вихованців. Відповідність виховання віковим особливостям учнів. Індивідуальний, особистісний підхід до виховання. Комплексний підхід до виховання.

Поняття про методи і прийоми виховання, засоби і форми організації виховної роботи. Різні підходи до класифікації методів виховання. Характеристика окремих груп методів виховання.

Методи формування свідомості: переконання, самонавіювання, можливості їх використання і особливості застосування у початковій школі.

Виховання на позитивних прикладах батьків, вчителів, товаришів, на прикладі національних героїв України, всесвітньо відомих вчених, просвітителів.

Методи організації діяльності й досвіду суспільної поведінки: вправи, виховуючі ситуації, ігрові ситуації.

Переключення. Вимога (за А.С. Макаренком – пряма і непряма), діалектика її використання. Формування і використання суспільної думки дитячого колективу у роботі В.О. Сухомлинського, колективу шести річок у роботі Ш.О. Амонашвілі.

Методи стимулювання: нагорода, покарання і вибух. В.О.Сухомлинський про використання у початковій школі методів стимулювання.

Методи самовиховання: самосвідомість, самооцінка, самоконтроль, самонавіювання, самокритика. Використання методів самовиховання у роботах В.О. Сухомлинського, Г.С. Костюка та інших педагогів.

Класифікація форм організації виховної роботи: за кількістю учасників, за змістом, за основним об'єктом діяльності та ін. Умови забезпечення активності дітей (репродуктивної і творчої) при використанні форми розповіді, бесіди, свята та інших форм виховної роботи. Особистісний підхід у вихованні, індивідуальні форми роботи, методика їх проведення.

Теорія колективу у спадщині видатних педагогів. Поняття «колектив», його ознаки, принцип паралельної дії у працях А.С. Макаренка. Структура колективу: формальна, неформальна. Стосунки у колективі: гуманні, нейтральні, асоціальні, ділові і особисті.

Стадії розвитку колективу та роль педагога на кожній із них. Шляхи формування колективу: висунення перспектив, спільна діяльність дітей; традиції, діалектика вимог педагога; створення активу, організація суспільної думки, гуманного стилю спілкування дітей, тон у колективі.

Формування ціннісного ставлення до людей, до «Я», природи, праці, суспільства та держави, культури та мистецтва.

Значення сім'ї у вирішенні завдань різнобічного розвитку особистості дитини. Класики вітчизняної педагогіки про загальні умови сімейного виховання, авторитету батьків, підготовка батьків до шкільного сімейного виховання дітей. Форми роботи з сім'єю.

ПИТАННЯ

1. Загальне поняття про дидактику. Предмет і завдання дидактики. Основні категорії дидактики. Становлення сучасної дидактичної системи.
2. Поняття процесу навчання, його структура. Викладання та учіння. Структура діяльності вчителя у навчальному процесі.
3. Основні функції процесу навчання, його закони і закономірності.
4. Система дидактичних принципів та правил.
5. Поняття і сутність змісту освіти. Державний стандарт початкової освіти.
6. Навчальні плани та навчальні програми для початкової школи: структура, вимоги до них, технологія побудови.
7. Навчальні підручники і посібники для початкової школи, вимоги до них. Особливості роботи з підручником та іншими навчальними книгами.
8. Поняття про методи і прийоми навчання. Класифікації методів навчання. Технологія оптимального вибору методів навчання.
9. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Типологія і структура уроку. Технологія побудови уроку у початкових класах. Вимоги до сучасного уроку.
10. Технологія підготовки вчителя до уроку. Тематичне планування. Поурочне планування навчального матеріалу і розробка технології проведення уроку.
11. Технологія перевірки та діагностики результатів навчання. Функції перевірки й оцінки навчальних досягнень учнів. Оцінювання й оцінка як складові контролю. Форми контролю. 12-бальна шкала оцінювання.
12. Форми і методи організації позакласної виховної роботи з молодшими школярами. Гурткова робота у початковій школі. Використання технологій виховання молодших школярів під час організації і проведення ГПД.
13. Суть процесу виховання. Закономірності та рушійні сили процесу виховання.
14. Мета і завдання виховання. Поняття і значення мети виховання у педагогіці. Мета виховання у документах України.
15. Принципи виховання, вимоги до них. Принципи національного виховання.
16. Поняття про сутність методів, прийомів і засобів виховання. Технологія вибору методів виховання. Класифікація методів виховання.
17. Методи формування свідомості вихованців початкової школи. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.
18. Загальна характеристика форм виховання та їх класифікація. Виховні заходи, виховні справи. Технологія вибору форм виховної роботи.
19. Виховання особистості у колективі. Поняття про учнівський колектив. Розвиток теорії колективу у педагогіці ХХ століття. Технологія колективного творчого виховання І.Іванова.
20. Роль сім'ї у вихованні дітей. Організація життя молодших школярів у сім'ї.
21. Форми зв'язку школи і сім'ї. Особливості роботи з батьками молодших школярів. висловлюваннях.

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
БІЛЕТ № 1
вступного іспиту з педагогіки

з галузі знань: 01 Освіта / Педагогічна освіта
зі спеціальності 013 Початкове навчання
для здобуття освітнього рівня: бакалавр

Форма навчання: денна

1. Педагогіка як наука про виховання людини. Мета і завдання виховання громадянина вільної і незалежної України.
2. Принципи навчання, їх визначення, характеристика та класифікації. Регулятивна роль принципів в організації діяльності вчителя та учнів.
3. Загальні методи виховання та їх класифікація. Добір методів виховання у відповідності до мети, принципів, змісту, умов виховання, віку дітей.

Голова предметної комісії
Голова приймальної комісії

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
БІЛЕТ № 1
вступного іспиту з педагогіки

з галузі знань: 01 Освіта / Педагогічна освіта
зі спеціальності 013 Початкове навчання
для здобуття освітнього рівня: бакалавр
Форма навчання: заочна

1. Дидактика як наука про теорію навчання та освіти. Основні категорії й провідні завдання дидактики початкової школи. Оновлені програми початкової школи.
2. Особливості розвитку та виховання дітей молодшого шкільного віку.
3. Внесок К.Д. Ушинського в теорію навчання.

Голова предметної комісії
Голова приймальної комісії

ЛІТЕРАТУРА

1. Азімов А. STEM - освіта - шлях до майбутнього. *Управління школою*. 2017. № 34-36. С. 40-44.
2. Василенко Н.В. Компетентнісний підхід в освіті: реалізація теорії та практики. Харків: Основа, 2017. 178 с.
3. Василенко Н.В. Нова українська школа: методичний консиліум. *Управління освітою*. 2018. 7-9. С. 24-32.
4. Гільберт Т., Тарнавська С. Організація освітнього процесу в I класі засобами інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Початкова школа. 2018. - № 8. - С. 36-43.
5. Державний стандарт початкової освіти (від 21.02.2018 р.).

6. Закон України «Про освіту» (2017 р.).
7. Калошин В., Гоменюк Д. У чому причини успіху шкільної освіти Фінляндії? Управління школою. 2018. № 7-9. С. 2-11.
8. Климко Л.В. Розбудова регіональної мережі громадсько-активних шкіл за умов освітніх змін. Управління школою. 2018. № 13-15. С. 20-24.
9. Крамаренко А. Мандруємо навколо світу. Учитель початкової школи. 2018. № 7. С. 8-11.
10. Ковальова В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах компетентнісно орієнтованої освіти. Початкова школа. 2018. № 2. С.1-3.
11. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року
12. Ковальчук В.А. Робочий зошит з педагогіки /для студентів спеціальності 014.03 Середня освіта. Історія : посібник-практикум. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2018. 100 с.
13. Ковальова В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах компетентнісно орієнтованої освіти. Початкова освіта. 2018. № 3. С. 1-3.
14. Лізинський В.М. Прийоми та форми в навчальній діяльності. Х. : Веста : Видавництво Ранок, 2017. 160 с.
15. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ ст. [в 3 т.] Кн. 1 Пріоритет інтелекту /кер. авт. кол. В.М. Литвин. К.: Навч. кн., 2004. 683 с.
16. Нікулочкіна О. Урок ХХІ століття: обласний конкурс педагогічної майстерності. Учитель початкової школи. 2017. № 1. С. 3-7.
17. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
18. Нова школа: простір освітніх можливостей: проект / укладачі: Л.Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова, І. Коберник, В. Ковтунець, О. Макаренко, О.Малахова, Т. Нанаєва, Г. Усатенко, П. Хобзей, Р. Шиян. [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://factor-r.com.ua/nush-nova-ukrainska-shkola>
19. Підласий І.П. Живий урок. Харків: Основа, 2017. 128 с.
20. Положення про середній загальноосвітній навчальний заклад (2010 р.).
21. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів / Автори-упоряд.: В. Є. Берега, А. В. Галас. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 496 с.
22. Ранкові зустрічі І клас /авт.-упор. Н.Ю. Бабіченко та ін. Харків: Основа, 2018. 143 с.
23. Робінсон Кен Освіта проти таланту. Пер. з англ. К., 2017. 415 с.
24. Савченко О.Я. Закон України «Про освіту». Коментар у контексті проблем реформування початкової освіти. *Початкова школа*. 2018. №1. С.1.
25. Основні орієнтири виховання учнів І-ХІ класів загальноосвітніх навчальних закладів (2011 р.).
26. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Ужгород, 2008. 344с.

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту (протокол № 7 від 28 січня 2021р.)

Підпис голови комісії